GENE WOLFE

VALUL

Ştirea transmisă la radio în dimineaţa asta era aceeaşi cu cea pe care o auzise când el şi Mona se culcaseră: oraşul ajunsese pe creastă şi totul decurgea plat şi extraordinar, cel puţin în următoarele zile.

— Nici voi nu sunteţi mai breji, spuse el şi închise aparatul.

Mona încă dormea după ce el se bărbierise şi se îmbrăcase. Pântecul ei umflat se odihnea pe saltea, iar pe faţă avea o expresie foarte liniştită. Îi auzea respiraţia înceată cu auzul lui ascuţit. Trecând prin bucătărie, luă un baton energizant pe post de mic dejun şi se întrebă cum naiba să pornească maşina fără s-o trezească. Pe alee se afla o minge, o minge de cauciuc roasă de vreun câine care probabil se plictisise de ea pentru că nu se mai rostogolea. O ridică şi o bătu de asfalt.

Mingea ţopăi de câteva ori şi se opri din nou, rotundă ca pântecul Monei, dar nu atât de veselă. O aruncă în maşină şi se urcă şi el la volan.

Apăsă acceleraţia, ridică piciorul de pe pedală, răsuci cheia. Motoraşul toarse vioi, parcă ştiind că nu va avea prea mult de lucru astăzi. Maşina traversă obişnuita suburbie cu contururi estompate.

De pe autostrada cu taxă privi clădirile înalte care marcau centrul oraşului. Ultimul val venise înainte de naşterea lui (un val cu totul diferit, pe care nu şi-1 putea imagina), dar ştia că niciunul din colectoarele de spumă nu fusese construit pe atunci. Acum oraşul s-ar putea să plătească pentru mândria şi confortul de a avea atâtea birouri aproape unul de altul. Poate chiar cu existenţa lui.

Inclinometrul de alamă pe care-1 cumpărase anul trecut, când prevăzuse pericolul, îl aştepta pe birou, fixat bine de suprafaţa acestuia.

Axa lungă indică exact direcţia de mişcare a plăcii. Se uită la ac şi scoase o lupă. Zero. Incredibil: o minune.

O bucăţică de hârtie lipită de monitor îi atrase atenţia că unghiul nou, „care se va apropia curând de nouăzeci de grade”, va fi opusul a ceea ce se numea „unghi obişnuit”. Măsurile de siguranţă trebuiau reluate ţinând cont de el. Muncitorii vor trece prin toate birourile.

I s-a cerut să coopereze pentru binele firmei. Aruncă bucata de hârtie, porni calculatorul şi deschise casa de vis a Monei. Proiectul aştepta să fie prelucrat, ceea ce nu s-ar fi întâmplat dacă l-ar fi descoperit cineva din conducere.

— Pot să mă uit şi eu la dispozitivul tău?

Era Phil, care se uită oricum, fără să mai aştepte permisiunea lui.

— Netedă, spuse el bucuros şi râse. Placa e netedă. Pentru prima oară în viaţa mea.

— Şi pentru ultima oară. Închise casa Monei. Pentru amândoi.

Phil îşi frecă mâinile.

— Dar lucrurile se vor schimba. Se vor schimba complet. Vor lua cu totul altă înclinaţie. Vrei să urci pe acoperiş, bătrâne? Priveliştea trebuie să fantastică.

Scutură din cap.

Da, lucrurile vor sta cu totul altfel, reflectă el după plecarea lui Phil, dacă placa se va răsturna. Şi era foarte posibil să se răstoarne.

Dacă clădirea nu se va nărui când va lovi apa, se va orienta cu faţa în jos şi se va scufunda. Apa va scurtcircuita aparatele electrice, probabil pe toate deodată; în orice caz, lifturile nu vor mai funcţiona. În camere şi pe coridor va mai fi aer câteva ore (sau poate că nu), mai ales în partea de jos, unde se aflau acum etajele inferioare. Poate va sparge un geam, ca să se salveze ieşind prin el; dacă trăia până se atingea nivelul străzii, marginea plăcii şi aerul vor fi… unde? La patruzeci şi cinci de kilometri? La şaizeci de kilometri?

Acasă, Mona se va fi înecat deja. Dacă placa se răstoarnă, hotărî el, e mai bine să fie alături de ea. Mai bine să moară împreună cu copilul lor nenăscut.

A doua zi, inclinometrul nu mai indica zero, iar mingea roasă pe care o lăsase pe birou se rostogolise pe-o parte. În

timp ce scria scrisori, contacta diverse persoane şi schiţa un proiect nou, se uită cum se măreşte spaţiul dintre capătul acului şi linia subţire, cât un fir de păr, care marca poziţia zero. Până vineri, acul se depărtase de zero, iar el nici nu se mai deranja să citească poziţiile intermediare. Pentru că vineri, puţin înainte de unsprezece, în dimineaţa aceea luminoasă, când nivelul era aproape bun, Edith Benson 1-a sunat să-i spună că Mona a intrat în travaliu când stăteau de vorbă peste gard şi a dus-o cu maşina la spital.

Îşi luă liber câteva zile. Întors la birou, găsi acul foarte aproape de capătul scalei. I se păru că tremură în poziţia respectivă şi-şi aminti de conversaţia avută cu proprietarul micului magazin de unde cumpărase inclinometrul. Îl întrebase de ce nu era mai lungă scala. Proprietarul zâmbi, arătându-şi dinţii regulaţi, cu siguranţă falşi:

— Pentru că, dacă trece de ultima poziţie, nu vei mai fi acolo s-o vezi.

O notă lipită pe birou îl informă că nu reparase frâna scaunului pivotam. Acesta lovise uşa biroului şi se ciocnise de masa doamnei Patterson. Îşi ceru scuze de la ea personal.

La sfârşitul programului, în spaţiul dintre ac şi capătul scalei încăpeau trei cărţi de vizită de-ale lui, dar nu patru.

În seara aceea, el şi Mona stătură treji până la următoarea oră de masă a fiului lor. Vorbiră despre facultăţi şi profesiuni. Adrian o să le aleagă singur, căzură de acord amândoi. Dar oare nu-1 vor influenţa atitudinea lor, educaţia pe care i-o vor da şi discuţiile lor obişnuite? La zece se sărutară, îl verificară pe Adrian, apoi se sărutară din nou.

— Noapte bună, iubitule, îi ură Mona; iar el, ştiind că ei nu-i plăcea să rămână de veghe, îi răspunse:

— Noapte bună, draga mea.

A doua zi dimineaţa, în timp ce se pieptăna, descoperi că, în loc să de gândească la problemele de serviciu, cum ar fi trebuit, se concentra asupra lui Adrian. Şi asupra plăcii. Când totul se va termina, se vor înălţa alte clădiri, mai înalte, dacă va fi cine să le proiecteze şi să le construiască. Firma lui va fi şi ea implicată şi va avea de câştigat.

Câştigurile vor contribui la planul lui de împărţire a profitului.

Scutură din umeri, curăţă pieptănul şi-1 puse deoparte. Atunci casa cea nouă şi minunată pe care o proiectase el însuşi – cu un mic cabinet de lucru şi o cameră de croitorie – nu va fi doar un vis.

La serviciu, acul se depărtase de capătul scalei. Acum cele trei cărţi de vizită încăpeau lejer. Patru ar fi ocupat tot spaţiul.

Sus, pe acoperiş, câţiva colegi admirau apele verzi, nesfârşite care se întindeau în toate părţile, cât vedeai cu ochii. Secretara cu pince-nez-ul de aur îl prinse de braţ.

— Eu vin pe acoperiş în fiecare dimineaţă. N-o să mai apucăm să vedem aşa ceva. Astăzi e ultima zi când mai urcăm aici.

Înclină din cap, încercând să fie serios şi agreabil. Femeia era secretara directorului şi, deşi o văzuse de multe ori, nu-i vorbise niciodată; cu atât mai mult nu i se adresase ea lui.

Unul dintre vicepreşedinţi îşi lăsă mâinile moi şi late pe umerii lui.

— Uită-te bine, tinere. Dacă nu-ţi iese din minte ceea ce vezi, poţi să-ţi faci gânduri marI. Întotdeauna avem nevoie de oameni cu gânduri măreţe.

— Da, domnule, răspunse el.

De fapt, el se uita la oamenii care contemplau priveliştea, nu la oceanul nemărginit. Puştiul pistruiat din camera de sortare a corespondenţei fluiera. Blondă care nu zâmbea niciodată nu lipsea nici ea.

Singur, chiar la marginea acoperişului uşor înclinat, stătea bătrânul Parsons. Nu se pensionase? Evident, nu. Instalase un telescop tocit de alamă pe un tripod, prin care se uita în jos, la prăpastia plină de apă dinaintea oraşului, nu în sus, la măreţia depărtărilor.

— Aţi văzut ceva deosebit în apă?

Parsons se îndreptă de spate.

— Sigur că da.

— Ce anume?

Bătrânul îşi mângâie cu degetele cioturoase favoriţii ţepoşi, aproape invizibili.

— Asta încerc să aflu şi eu, tinere, răspunse Parsons încet.

— O balenă?

— Nu. Bătrânul scutură din cap. Nu-i asta. Poate crezi că-i uşor de văzut prin nişte lentile bune. Da' nu-i. Făcu un pas lateral. Vrei să te uiţi şi tu?

Se înclină la fel ca Parsons şi reglă puţin focarul lentilei.

Era un oraş, un orăşel adăpostit în albie, cu străzi înguste şi acoperişuri din ţiglă roşie. Deasupra caselor şi magazinelor trona o 490 turlă albă de biserică. O clipă, dar numai una, avu impresia că zărise strălucirea unei cruci de aur în vârful ei.

Se îndreptă, înghiţi de parcă gâtul şi stomacul lui ar fi putut absorbi cele văzute, şi se aplecă să mai privească o dată.

Deasupra unui acoperiş roşu fâlfâi ceva alb, apoi pieri. Un porumbel, mai mult ca sigur. Vedea porumbei şi pescăruşi, care zburau în cerc deasupra caselor şi magazinelor; porumbei care-şi făceau cuib sub streşini şi răscoleau străzile după ceva de mâncare.

— M-am uitat acasă, pe calculatorul meu cel vechi, vorbi Parsons.

Dacă ştii unde să te uiţi, găseşti nişte imagini de-acolo. Eu cred că-i Leş Sables-d'Olonne. Dar, fii atent, nu spun că-i chiar aşa. Zic şi eu într-o doară. Tu ce părere ai?

Scutură din cap.

— Dacă... N-o să mai fie acolo, nu? Până ajungem noi. Îl va lua primul val, nu? În timp ce vorbea, îşi dădu seama că nu credea nimic din propriile vorbe.

— Nu ştiu. Parsons se scarpină pe maxilarul aspru. E mai greu cu urcatul. Alunecatul merge mai repede ca focuL. Întoarse capul şi scuipă. Ne îndreptăm exact spre el.

— Dacă n-ar fi, dacă mai e în drum... Şi-1 lovim...

— O să ne distrugă placa. Nu ştiu. Am dat telefon la un geolog. Ăştia cică ştiu totul despre aşa ceva. Da' mie mi-a zis că habar n-are. Depinde cât de repede se deplasează fiecare. Numa' că tu ar trebui să te gândeşti la asta, tinere. Nu-s clădiri ca ale noastre, care să-i reziste dacă ne ciocnim cu viteză mare. Le dărâmăm pe toate, până la ultima.

Înclină din cap neîncrezător.

— Da, aşa-i, aveţi dreptate. Puteţi să-mi spuneţi cui i-aţi telefonat, domnule?

— Doctor Lanz zicea că-1 cheamă. Mi-a zis să nu vorbesc despre asta, numa' că el n-are dreptul să-mi dea mie ordine.

Bătrânul Parsons şovăi. Pentru mine nu contează. Nu mai am mult. Da' tu o să mai fii pe-aici, că eşti tânăr şi sănătos.

— Da… Se gândi la copilul lui, Adrian, şi continuă să vorbească din reflex. Am întrebat de geolog pentru că-1 cunosc şi eu pe unul. Puţin.

Am ajuns să-1 cunosc puţin. Dar nu-1 cheamă Lanz, ci Sutton, Martin Sutton. Locuieşte la o stradă de noi.

Dezbătu problema în minte mai mult de o oră înainte să-i telefoneze lui Sutton.

— Ştii nişte lucruri pe care trebuie să le aflu şi eu, Marty, îi spuse, când se încheiară politeţurile. Vreau să mă folosesc de ideile tale, dacă-mi dai voie. Oraşul ăsta, cât de mare-o fi… o să ne lovim de el?

Sutton făcu o pauză lungă înainte de a-i răspunde:

— Deci ai aflat şi tu despre asta.

— Exact.

— Nu s-a spus nimic la televizor. N-o să se comunice nici ziarelor, dacă este posibil. Mă întreb câţi oameni ştiu.

— Habar n-am. O să-1 lovim?

— Nu-i domeniul meu, eu sunt geolog, nu? Studiez placa.

— Dar ştii. O să-l lovim?

Sutton oftă.

— Probabil. De unde ai aflat?

— Pur şi simplu m-am uitat printr-un telescop. Am văzut un orăşel acolo jos. Sau un oraş ceva mai mare, cum vrei tu să-i spui. E înconjurat de câmpii şi grădini. Care sunt şansele?

Şi-1 închipui pe Sutton scuturând din umeri.

— Una din zece, poate.

— Adică una din zece c-o să-1 lovim?

— Nu. Una din zece c-o să trecem pe lângă el. Ieri se estima una din cinci. Să nu mai spui nimănui ce ţi-am zis, bine?

— Bine. Dar ţie ţi s-a spus. Deci îi poţi informa dacă se va sparge placa noastră?

Încă o pauză, aproape la fel de lungă ca prima.

— Da…

— Ţi s-a spus, dar nu din motivul ăsta. Care-i cel adevărat? Poate-ţi voi fi de folos dacă mi-1 zici şi mie.

— Pentru numele lui Dumnezeu, să nu cumva să povesteşti cuiva.

Disperarea lui Sutton se simţea prin telefon.

— N-o să povestesc, îţi jur. Despre ce e vorba?

— Se vorbea să se spargă cealaltă placă înainte. Ştii tu… cea de care-o să ne lovim.

— Înţeleg. Continuă.

— Să zicem că se poate. Să zicem c-o spargem în trei bucăţi. O să se despartă şi poate că n-o să le lovim pe toate.

Înclină din cap uşor, pentru sine.

— Chiar dacă le-am lovi pe toate, trei şocuri mai mici n-o să fie la fel de puternice ca unul singur.

— Tocmai. Sutton părea mai relaxat.

— O să-ncerce să se pregătească pentru toate, bineînţeles. Un echipaj de-al nostru merge din birou în birou să asigure de două ori totul. Se pun piedici de oţel la picioarele meselor ca să le fixeze, dulapurile cu dosare se blochează de perete şi de podea. Tocmai m-am uitat la ei cum lucrează acum câteva minute.

— Cred c-o să procedăm şi noi la fel, spuse Sutton. Încă n-am început.

— Şefii tăi nu ştiu care-i situaţia.

— Cred că nu.

— Înţeleg. Probabil că ai mei au fost întrebaţi dacă n-ar fi indicat să se întărească anumite clădiri. Încă o întrebare, Marty, te rog. Poate că e ultima. Ceea ce ţi-au cerut ei… o să aibă vreun rezultat? Să spargi placă pe care-o s-o lovim?

— Cred că da. Probabil… Ascultă, n-am voie să vorbesc despre asta, dar vreau să-mi uşurez sufletuL. Înainte de toate, a trebuit să presupun că placa lor e la fel cu a noastră. Noi numai pe a noastră o cunoaştem.

— Normal.

— Presupunând că sunt la fel, va trebui s-o găurim şi să plantăm explozibilul la peste trei sute de metri adâncime. Eu am spus că oamenii de acolo n-o să stea cu mâinile în sân şi mi s-a replicat c-o să-i luăm prin surprindere. Nu-i mare oraşul, ştii? Cu o mie de oameni, bine instruiţi şi înarmaţi, ambarcaţiuni cu aripi portante lansate pe măsură ce ne apropiem… Eu probabil c-o să fiu pe una din ele. Cei de aici sunt toţi mai în vârstă, o să fie bătrâni la momentul respectiv. Eu nu sunt cu mult mai mare ca tine. O să fiu încă în serviciu.

— Dar nu se găseşte cineva mai tânăr? Care n-a terminat încă facultatea?

— N-o să mai existe asemenea tineri. Vocea lui Sutton îşi pierdu orice inflexiune. Dacă ţi-am spus atâtea, îţi mai spun ceva ce nu poate rămâne secret. Universitatea a renunţat la geologie. Au închis catedra imediat.

În seara aceea, în timp ce mâncau cârnaţi cu varză murată, îi spuse Monei:

— Am promis unei persoane care are încredere în mine că n-o să vorbesc nimănui despre asta, dar tu trebuie să afli.

După ce îi spuse cum stau lucrurile, ea îl întrebă:

— Dar n-o să se rezolve? Bărbatul cu care ai vorbit zicea că s-ar putea.

— Probabil că nu. Se opri să asculte foşnetul copacilor în bătaia vântului, care în curând se va transforma într-o furtună lungă de ani de zile: vântul care va face oraşul să alunece mai repede. Sunt convins că şi ei ne văd pe noi apropiindu-ne, cum şi noi îi vedem pe ei. O să înceapă să facă pregătiri. Ambele părţi au la dispoziţie zece-cincisprezece ani. Pot da arme oricui doreşte să lupte. Pot ridica obstacole ca să ne împiedice oamenii să acosteze. Cred că le vor face pe amândouă.

— Şi-ar putea sparge placa în locul nostru.

— Da, spuse el, însoţindu-şi vorbele cu o înclinare a capului, şi noi am putea-o sparge pe-a noastră. Crezi că guvernul va fi de acord?

Mona se uită la el clipe îndelungate. În cele din urmă, rosti:

— Înfiorător! Nu. Sigur că nu va fi de acord.

— Dar am putea s-o facem noi.

Ideea i se conturase în timpul convorbirii lungi avute cu Sutton; o îmbrăţişase cu toată căldura, iar acum spera ca şi Mona s-o accepte.

— Am putea pune explozibil în porţiunile slabe ale plăcii noastre.

Forţa încărcăturii ar îndepărta zona noastră de oraş şi ne-ar devia de pe drumul spre coliziunea către care se îndreaptă acum.

— Dar, dragul meu…

— Adrian ar avea un viitor. Nu înţelegi, Mona? N-am lua cu noi doar cartierul nostru, ci o parte semnificativă din infrastructură, ca să fie viabilă economic. Atunci am obţine ceea ce ne dorim, am face comerţ, am cultiva grădini şi am pescui. În

orăşelul acela pe care o să-1 lovească oraşul nostru – fracez sau belgian sau ce-o fi – supravieţuiesc oameni. Unii chiar prosperă. Am aflat asta de la un bărbat care locuieşte la o stradă de noi, un geolog. E de acord că ideea mea e posibilă şi-o să vină să vorbim despre ea.

— Amortizoare! Am putea construi amortizoare, obiecte cu arcuri în ele. Sau… sau saci mari cu aer.

Scutură din cap.

— Nimic din ce am construi noi nu ar avea efect asupra unei mase atât de mari ca a plăcii, iar dacă reuşim să reducem impactul – dar nu vom reuşi – valul s-ar sparge deasupra noastră şi ne-ar îneca pe toţi.

— Dar… Mona era disperată. Dar, iubitule…

Se uită la ceas.

— Sutton vine la opt. Nu trebuie să-i oferi mâncare, doar cafea şi prăjituri. Sau tort. Sau ceva de genul ăsta.

— Bine, rosti Mona cu o voce de-abia auzită.

Peste o oră, îl întrebă:

— Vrei să nu-ţi mai treci degetele prin păr? Şi să nu mai patrulezi înainte şi înapoi?

Se uită la ceas a douăzecea oară.

— Sutton ar putea apărea în clipa asta.

— Ar putea, dac-ar fi venit cu zece minute mai devreme. Zău, mă apucă isteriile. Aşază-te şi linişteşte-te. Sau… sau du-te afară ca să-i vezi farurile maşinii imediat ce dă colţul pe strada noastră. Te rog!

Dacă încep să strig, îl trezesc pe Adrian. Hai, te rog frumos, vrei, de dragul meu?

Încuviinţă din cap, dintr-odată recunoscător, şi se reţinu în ultima clipă să-şi treacă din nou degetele prin păr.

— Bine. Aşa o să fac. Nu mă întorc până nu ajunge aici.

Noaptea se răcorise din cauza vântului. Se plimba pe stradă. De câte încărcături explozive aveau nevoie şi cât de mare trebuie să fie fiecare? Trebuie să pună un chimist să le obţină? Dinamită sau ce altceva?

În dreapta, ridicându-se ameninţătoare deasupra copacilor, dar la distanţă mult mai mare, zări creasta înspumată a valului. Copacii nu se înclinau cum trebuie. Dimineaţa se vor trezi că nu mai văd soarele.

Chicoti încet. Rareori copacii măreţi de la suburbie te întâmpină cu o astfel de surpriză neplăcută.

Când se întoarse acasă ca să se aşeze pe veranda neacoperită, Mona deja trăsese jaluzelele. Era exagerat de prudentă, dar nu-1 lăsa inima să-i facă observaţie.

Din nou lângă bordură, tot agitat, îşi ţinu răsuflarea când văzu farurile maşinii care cotea de pe Miller Road. Maşina urcă lent strada în pantă, ca şi cum şoferul verifica numerele caselor, apoi, incredibil, miraculos, trase pe aleea lui.

Sutton coborî şi-şi dădură mâna.

— N-am uitat unde stai, dar sunt cam dezorientat din cauza unghiului nou.

— Cu toţii suntem, îl asigură el cu o înclinare a capului. Cred că asta va fi în avantajul nostru.

— S-ar putea să ai dreptate.

Vântul îi smulse şapca lui Sutton. El se întinse s-o prindă, dar obiectul zbură cu vreo treizeci de centimetri mai departe.

— Mă ajuţi s-o găsesc? N-aş vrea s-o pierd.

Aplecaţi căutară prin tufişuri un minut-două, când Sutton se îndreptă de spate şi întrebă:

— S-a întâmplat ceva? Ce-ai păţit?

El stătea deja drept în picioare.

— Sirene. Arătă spre est, spre nord-est şi, după o scurtă ezitare, spre nord. Nu le-auzi?

— N u.

— Eu, da. Trei sau patru maşini care se apropie.

Una câte una, sirenele vuiau tot mai tare. Apoi, dintr-odată, se făcu linişte. Îşi trecu, probabil pentru ultima oară, degetele prin păr.

— Ce s-a întâmplat? Dacă te…

Sutton nu apucă să-şi termine propoziţia, că el se întoarse imediat şi sări la uşă. Era încuiată. Răsuci cheia în broască şi încuietoarea reacţiona, dar fusese trasă şi cea pentru noapte. Lovi cu umărul, o singură dată, lemnul inflexibil.

Când prima maşină de poliţie apăru de după colţ scrâşnind pe două roţi, era prea târziu să se ascundă.

SFÂRŞIT